

[Taanquist]

Som nævnt har ingen undersøgelse dømt eller frikendt dataskærmene. Til gengæld har heller ingen undersøgelser været så omfattende, at man kunne drage nogen konklusion af dem, og derfor afventer vi også med interesse den undersøgelse, som HK har taget initiativ til, og som vil være langt mere omfattende end nogen tidligere undersøgelse.

Vi er ikke i tvivl om, at der bortset fra eventuelle strålingsfarer også er andre ulemper forbundet med arbejdet ved dataskærme, især hvis det udgør en væsentlig del af arbejdstiden, og her tænker jeg på ergonomiske problemer, synsproblemer, stressproblemer og andre psykiske problemer. Vi kan kun holde os underrettet om disse problemer ved en intensiveret forskning.

Vi er som nævnt flere gange, måske mange gange, blevet overrumplet af de farer, der var forbundet med nye produkter eller nye processer, og vi har ikke lagt tilstrækkelig vægt på skadelige fysiske og psykiske påvirkninger på arbejdsmiljøet, og det ønsker vi ikke at opleve igen. Vi må for fremtiden forlange fuld sikkerhed omkring nye arbejdsforhold, og derfor er vi også forslagsstillere til et beslutningsforslag om et teknologivurderingsråd, som netop skal beskæftige sig med disse forhold.

Vi er altså ikke instillet på at tage nogen chance i fremtiden. Det gælder ikke alene på dette område, men ved alle former for ny teknologi.

Der er i forespørgslen også nogle ligestillingsmæssige følger, som fru Jytte Andersen vil tage sig af.

Jytte Andersen (S):

I tusindvis af kvinder arbejder foran skærmterminaler daglig. Dette teknologiske vidunder, som på en lang række områder giver større arbejdsglæde og letter meget trivielt arbejde, er naturligvis en god udvikling for mange kvinder på arbejdsmarkedet. Men denne glæde overskygges for manges vedkommende af en angst og en frygt for virkninger på deres helbred og ikke mindst for virkninger på den kommende generations helbred.

Daglige arbejdsmiljøgener er også en del af hverdagen for mange HKere og specielt mange kvinder. Fysiske og ikke mindst psykiske lidelser er nemlig fulgt i kølvandet på

den såkaldte informationsteknologi: stresssymptomer, øjengener, hovedpine og nogle af de gener, som arbejdsministeren var inde på. Hos gravide kvinder med skærmterminalarbejde er frygten og angsten endnu mere udtalt på grund af usikkerheden om, hvilke konsekvenser skærmene kan have på det endnu ufødte barn, og frygten for aborter er også en realitet for mange gravide kvinder.

De hidtil kendte undersøgelser fra Sverige, USA og Canada viser, at der tilsyneladende ikke er en sammenhæng imellem skærmarbejde og aborter. Men kun tilsyneladende; frygten eksisterer faktisk hos mange, og jeg synes med rette. Derfor skal HK-Forbundet have tak og ros for den undersøgelse, som de nu vil sætte i værk med det formål at fjerne usikkerheden hos mange tusinde kvinder.

De ligestillingsmæssige konsekvenser er det naturligvis oplagt at få diskuteret. Det er helt overvejende kvinder, der er beskæftiget med den manuelle del af informationsteknologien, men hvad med den kreative del? Her er billedet et andet. Det er nemlig mændene, der har sat sig på den mere spændende og skabende del af arbejdsprocessen, og årsagen er helt klart, at mændene har en bedre uddannelsesmæssig baggrund for dette mere konstruktive arbejde. Vi skal derfor ikke som forespørgerne være kritiske over for udviklingen, men skal selvfølgelig sige, at det er en god udvikling, at meget rutinearbejde bliver fjernet. Men vi skal selvfølgelig også stille nogle betingelser til det arbejdsmarked, der kommer i kølvandet på informationsteknologien, for ellers vil det få nogle katastrofale følger for den i forvejen, må man sige, halvtendte ligestilling på arbejdsmarkedet.

For det første må vi fra socialdemokratiets side sige: uddannelse, uddannelse og atter uddannelse for mange kvinder. Det skal ikke alene være en uddannelse, som ruster kvinderne til manuel betjening, det skal også være en almen, bred uddannelse, som sætter kvinderne i stand til at vurdere disse nye hjælpemidler, og som giver dem en baggrund for også at være med i en mere kreativ del af arbejdsprocessen: udformning af programmer, planlægning af arbejdsprocesser samt ikke mindst styring af den fremtidige teknologi.

Over for frygten for den kommende generation, f.eks. kvinders mulighed for at gennemføre en graviditet og, som hr. Taanquist